

TAPOLCZAI LAPOK

ezelőtt: TAPOLCZA és VIDÉKE.

Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÓWY R.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca.
Kéziratokat vissza nem adunk.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: megegyezés szerint.
Nyilt-tér sora: 1 korona

Pályaválasztás.

A tanterem bezárultak a tanuló-
ifjúság mögött. Egy része arra a pontra
jutott, hogy pályát válasszon.

Nem kis gondot ad a szülőknek,
vajjon mi legyen a fiuból.

Vagyoni viszony, pártfogás, családi
tradíciók, mind figyelembe vétetnek;
ámde nagyon sokszor tönkre teszi a
helyes irányu megállapodást a ferde
nézet és előítélet, és rendszerint ennek
esik áldozatul a jobb sorsra érdemes
fiatal ember.

Számtalan esetet tudnék felsorolni
olyat, hogy a szülő tanácsot kért tő-
lem, hogy milyen pályára adja a fiát?
És mikor azt feleltem, hogy a pályá-
választásnál a gyermek hajlamait és
tehetségét minden esetre figyelembe
kell venni, a tanácsot kérő szülő csak
ritka esetben szívlelte meg a jóakaratu
tanácsot és fia pályaválasztásánál min-
denben ellenkező irányban járt el és
annyi bizonyos, hogy a furni faragni,
vasat kalapácsolni és reszelni szerető
gyermeket nem az asztalos, ács vagy
lakatos pályára, hanem legtöbb eset-
ben a cifra nyomorúságot méhében
hordozó kishivatalnoki pályára szánta,
azt vélvén, hogy gyermeke előbb és
könnyebben bírja magának a minden-
nap kenyeret megkeresni. Pedig nagy-
nyon sokszor keserűen megbánták a
szülők, hogy nem adott tanácsom sze-
rint jártak el és beismerték, hogy iga-
zam volt ekkor, mikor figyelmeztettem

őket, hogy a szülőknek akkor, midőn
irányt akarnak szabni gyermeküknek,
ha az pályát választ, nagyon meg kell
fontolnoki, hogy mennyire élnek Isten
adta e jogukkal.

A pályaválasztás esetei, miként azt
40 év óta alkalmunk volt megfigyelni,
egyébként a következőkben összegez-
hető: A kevésbé vagyonos polgári
osztály többnyire papot vagy kisebb
hivatalnokot óhajtatni fiaiban. Ez osztá-
lynál ez a főtörekvés. Pedig meny-
nyire előnyösebb volna hazai iparunk
fejlődésére nézve, ha a kevésbé va-
gyonos polgári, sőt a vagyonosabb
iparososztály gyermekeiből is az oly
annyira kívánatos intelligens iparos
nemzedék állhatna elő.

A papi pályára irányuló törekvést,
bármely vallásfelekezetről is, — ért-
jük. Ott, aki tanulmányait befejezte,
biztos — ámbar sokszor nem épen
fényes — anyagi jólétet szerez magá-
nak. Aztán ott a katonai pálya, me-
lyet a polgári osztály gyermekeinek
ep úgy, mint a középosztály fiainak
kötelessége volna elfoglalni. Értjük ez
alatt, hogy a magyar ifjaknak töre-
kednie kellene úgy a cs. és kir. had-
sereg magyar ezredeinél, valamint a
m. kir. honvédségnél levő tisztii állá-
sokat occupálni.

Intelligens fiatal embereink sehol,
egyetlen pályán sem érik el azt, mit
a katonai pályán.

A husz-huszonkét éves fiatal em-
bernek már olyan anyagi ellátása van,

aminőt hasonló korban kevés pályán
és csak kivételesen érhetni el és a mai
időben a katonai pálya is ép úgy ke-
nyérkereseti pálya, mint bármely más.

Ezen előnyös anyagi körülményen
kívül különben hazafias kötelességünk
is volna occupálni a tisztii helyeket.

Aki hiven teljesíti e pályán köteles-
ségét, az biztos jövőt teremt magának,
mert egy pályán sem jutalmazták a
hivseséges szolgálatot úgy, mint ezen
a pályán. Egész lelkesedéssel ajánl-
hatom ezt arra termett ifjainknak.

Ami pedig a kishivatalnoki pályát
illeti, ez csakhamar keserűséggel tölti
el az ifju romlatlan lelkületét; a foly-
tonos küzdelem, a sorssal való dacol-
lás — ellenségévé teszi őt az emberi-
ségnek is és végre is megátkozta ezt,
önmagát és az egész világot. Jóllehet,
ha az négy polgári iskolai, vagy gym-
nasiumi osztály sikeres befejezése után
valamely iparág megtanulására szánta
volna magát és később a középipar-
tanodába lép, a legboldogabb, a leg-
megelégedettebb ember, a társadalom
igazán hasznos tagja válik belőle.

Ily esetek, az urhatnomság szolgál-
lataiban, szülik meg az elszegényedést
testben, lélekben és azt a sötét vona-
lat, mely családi és társadalmi életün-
kön áthuzódik. Az ifju most már csa-
latkozva reményeiben, — első sorban
szülőit okozza a nyomorult élet miatt,
melynek terhei alatt idegei szakadoz-
nak. Bánat tölti el a szülő kebelét,
szeretné drága gyermekét segíteni, de

A TAPOLCZAI LAPOK TÁRGÁJA.

A családnév keletkezése.*)

(Keresztnev, családnév.)

Sajátságos, hogy gyakran épen az nem
kelti fel az emberek figyelmét, ami ugyszól-
ván mindig a szemök előtt van. Hány ember-
nek jut észébe pl. az, hogy saját névvel
foglalkozzék s ugyancsak kevés ember okos-
kodik affelelt, hogy mikor és hogyan is kelet-
kezhetett az ő személyneve, családjának
neve? Pedig hacsak egy keveset gondolkodik
is valaki a dolog felett, be kell látnia, hogy
az emberek elnevezési módjának is fejlődnie
kellett, mert hiszen senkitem hívhattak egy-
szerre Pálffy grófnak, vagy Eszterházy her-
cegnak s volt idő, midőn a legelőkelőbb csa-
ládok ősei igen egyszerű névvel érték be.

Vizsgáljuk tehát, milyen volt őseinknél az
emberek elnevezési módja, hogyan változott,
hogyan fejlődött a név, — a megkülönböz-
tetésnek ezen igen régi eszköze — az idők
folyamán.

Hajdan csak egyféle nevek voltak az embe-
reknek: a *személynév*, míg a *keresztnev*
későbbi fejlődés eredménye. Ezt a fejlődést
a szükség hozta létre.

Ma, fejlett állami és társadalmi életünk
mellett szinte nehéz elképzelni, hogy régen-
te az embereket csupán személynéven hívták.

* A győri polgári fiúiskola értesítőjéből. Irta:
Kollányi Ödön, volt tapolczi, jelenleg győri polgári
iskolai tanár.

Most már ez az elnevezési mód nem lenne
kielégítő, mert abból beláthatatlan zavarok
keletkeznének. Mily felfordult állapotok követ-
keznének be akkor, ha egy kis falucskában
10-15 embernek egyszerűen az lenne a
neve: *János*. Az egyiket elvinnék a másik
helyett katonának, ezzel megfizettének aman-
nak az adóját, ha az egyik János venne egy
birtokot, a másik nevére írják stb. s így
vége-hossza nem lenne a panaszoknak, sérel-
meknek. Vagy milyen sok bajjal járna az,
ha egy osztályban csak 5-6 fiúnak lenne
ilyen egyforma neve.

A történelmi fejlődés kezdő fokán minden
nép először családokban, azután törzsek sze-
rint él. Midőn őseink meg külön-külön csa-
ládokban éltek, kevés megkülönböztető névre
volt szükségük. De amikor a családok tör-
zsekké szervezkedtek, amidőn tehát az embe-
reknek nagyobb tömege kapcsolatot össze
a törzsszerkezettel: mindig több és több
megkülönböztető névről kellett gondoskodni
és ez a szükség mindig fokozódott, különö-
sen pedig akkor, midőn a törzsek néppé ala-
kultak s kezdetét vette a rendszeres államélet.

Milyenek lehettek a legrégebb időben a
magyar személynevek? Olyanok, mint más
népeknél; olyanok, melyek a legszembeötlőbb,
tehát külső, testi tulajdonságokon alapultak.
Az egyik ember neve *Erős* volt, mert tény-
leg erősnek ismerték társai; a másik *Gyenge*,
a harmadik *Csinos*, *Nagy*, *Sánta*, *Süket* stb.;
később, a fejlődés magasabb fokán ezek
mellé már olyan nevek is járultak, melyek
belső, tehát lelki tulajdonságokon alapultak;

Alnok, *Bölcs*, *Gonosz*, *Hamar*, *Jólegény*,
Ravasz, *Vitéz* stb.

Ezek a neveken kívül már az Árpád-
korban a legkülönbözőbb személynevekkel
találkozunk. Felhasználják az állat- és nő-
vényneveket: *Bárány*, *Baglyod*, *Béka*, *Borz*,
Csibe, *Csiga*, *Farkas*, *Juh*, *Liba*, *Lud*, *Pók*,
Madár, *Sólyom*, *Zerge* stb. továbbá *Bab*,
Buza, *Csalén*, *Erdő*, *Haraszt*, *Köles* stb.; a
foglalkozás szerint való elnevezést: *Arató*,
Csapó, *Datos*, *Kalóz*, *Korlát*, *Segítő*, *Ser-
kentő*, *Sütő* stb. Vannak olyan nevek, melyek,
a származást magyarázzák: *Besenyő*, *Bolgár*,
Kun, *Székely*, *Tatár*, *Török*, *Zsidó*. Szolgák-
nak nem ritkán volt ilyen nevük: *Ajándék*,
Csere, *Feles*, *Senki*, *Munka*, *Tolvaj*, *Arva*,
Bús, *Kedvellet*, *Szegény*, *Szomorú*; sőt még
a számnévek is szerepelnek: *Első*, *Hármas*,
Négy, *Negyed*, *Négyes*, *Hatos*, *Harminc*.
Nevek gyanánt szerepelnek a legkülönbözőbb
szavak: *Az*, *Kétszem*, *Olyan*, *Volt*, *Elmegy*,
Nemvagy stb. Női nevek voltak pl.: *Drága*,
Édelmes, *Gyöngy*, *Gyönyörű*, *Ibolya*, *Liliom*,
Páva, *Rózsa*, *Szép*, *Szépke*, *Szerető*. A nevek
gyakran gúnynevek gyanánt ragadhattak az
illetőkre. mivel pl. a *Paraszt* néven előkelőt
is neveznek, míg akárhány szolgálta és job-
bágy volt, kit *Bán*-nak, *Herceg*-nek hívták.

Őseink ázsiai hazájukban különféle tör-
zsekkel, népekkel érintkeztek s ez az érint-
kezés nem maradhatott minden hatás nélkül.
Egyik ilyen hatás abban nyilvánult — ami
különben ma is meg van — hogy egymás-
tól neveket vettek át. A régi oklevelekben
található több ezer név közül sokat épen
azért nem tudunk értelmezni, mert azokat

már késő a bánat, a vezeklés. Mily egészen más viszonyok alakulnak vala, ha az ifjut szülei munkára nevelik, vagyis, ha valamely hasznos iparágra adják gyermeküket, mert a „*Mesterségnek arany az alapja*“.

És mit szóljunk a tudományos pályákról?

A tudományos pályákra egyáltalán ne menjenek azok, akiket valami nemesebb ambíció ide nem terel és akiknek kiváló tehetség nem jutott osztályrészül.

A korszellem ereje ledönt minden választófalat uri és nem uri mesterség közt. A szorgalom és tehetség nem csupán a tulzsufolt tudományos pályán érvényesülhet; a kereskedelem és főleg az ipar terén a már mondottakon kívül hálás munkakört nyerhet minden igaz törekvés és becsületes igyekezet. Az anyagi boldogulás sokkal több garanciája kínálkozik az ipar különféle ágaiban, mint a lateiner diplomájában.

Boldog az, aki távol a bajoktól, az apjától örökölt földet saját ökreivel szánthatja; de akinek az Isten nem adott gazdag apát, annak nem érdemes a tudományos pályák diákéveit végignyomorognia, hogy azután meg tovább nyomorogjon. Igaz, hogy a tehetséges, törekvő ifjak végre is szerencsésen elérik a révpártot — el is érik céljukat és azután a társadalom hasznos tagjaivá válnak; de ezen esetek csak ritka kivételek.

A szülők kötelessége tehát első sorban — ha — mint tényleg meg van, irányt óhajtának szabni gyermekük pályaválasztásának, — hogy többet foglalkozzanak gyermekeik nevelésével; mert már a kisdednél, tehát az élet hajnalán megnyilatkozik a hajlam és ha a szülők kötelességüket hiven teljesítik, — mert hiszen ez a nevelés feladata — a szunnyadó munkaöszöntől fölébreszteniük kell. Igen jól tudom, hogy nem minden szülő lehet paedagogus, azonban itt csak a gyer-

mek természetének, hajlamának szigoru megfigyeléséről van szó.

Van sok egyszerű napszámos, ki tisztességesen neveli gyermekét és tultesz sikeres nevelés dolgában sok tanítón, meg több nagy vagyonnal rendelkező oly szülőn, ki drága magzatját a bölcsőtől kezdve elkényezteteti és a munka fogalmát is megutáltatja vele, mert hiszen elég vagyon fölött rendelkezik, hogy „ur“-at neveljen belőle, „ur“-at, kinek csak munkátlanág az élete.

A mondottakból kitűnik, hogy a pályaválasztásnál a legjobb eljárási mód, ha a szülő élesen megfigyeli, mihez van gyermekének hajlama és ha látja, hogy egyik vagy másik munkához kedve van, ezt a munkakedvet nemcsak hogy el ne fojtsa, ha esetleg a gyermeknek a hajlama nem volna nyére, mert magasabbra törő tervet szőtt gyermeke jövője iránt, — hanem inkább gyöngéd szeretettel fokozza és fejleszse a benne megnyilatkozott munkakedvet. Az urra nevelési szándékkal nagyon sok szülő megjárta már. A sok költséggel járó taníttatás eredménye az elkényeztetett drága magzatnál — egy nagy semmi és ott áll a dédelgetett „ifju ember“ büszke, üres fejvel; *se hal, se hus*.

Tapasztalat dictálta mindazt, amit a pályaválasztásról írtunk. Sokat lehetne még ez irányban az ügy érdemében kifejteni, de a cikk terjedelme sürgeti a befejezést. Csak annyit még: érdemes lesz talán a kedves szülőknek e tárgyról a nyár folyamán behatóan gonoolkozni.

Barát Álmos.

Egyről-másról. Megfigyelések.

Megjött a nyár.

Nem is oly régen még felöltöben is dideregtek az emberek. Ma sóhaj

száll föl keblükből: „Jaj, de meleg van“.

Az égiek ugy kezdenek fűteni felülről, hogy a jámbor halandók alig bírják ki. Hazánkban az utóbbi években igen szélsőséges az éghajlat. Talán azért uralkodik nálunk annyira az embergyilkos kór: a tüdővész. Annál jobban kell vigyáznunk az egészségügyi dolgokra, mindig, mindenütt, minden téren. Kivált most, hogy itt a meleg nyár. Arnyékos hely, melyet bizony alig talál az ember, jó portéka kezd lenni. Ami hús vizü tavunkban hűtözni vágyók száma az ilyen időjárás állandóságával egyre szaporodni fog csak, ugyannyira, hogy a fürdőkabinok száma már-már kevés lesz.

A nagy hőségben a piacot, a korcsmák, kávéházak udvarait, illemhelyeit kell minél gyakoribb és szigoru ellenőrzés alá venni. No meg jó lesz be nézni az élelmiszert készítő műhelyeibe is. Mindezt ugyan a törvény is elrendeli, de főképen rendeli az ember egészsége. A gyümölcsérés idejében sok éretlen gyümölcs kerül a piacra. Jó lesz mindezeket, egészségünk, legdrágább kincsünk megóvásáért ellenőrizni. A piactéren összegyűlt hulladékot, hetenkint legalább kétszer-háromszor, a kora reggeli órákban össze kellene söpörtetni, mert azok elkorhadásából sok betegség csirája származhat.

Mind elvitték a legények elejét; de nem ám a m. kir. honvédségbe; meg a közös ármádiába sem, hanem — messze ki Amerikába, vagy a zalaegerszegi börtönbe.

Felső Magyarországon a katonakötelesek $\frac{3}{4}$ -e Amerikában van. A vizitáló nagy urakat az otthon maradt „kettő-három“ nyomorult várja.

A mi járásunkban, még hála Isten, nincs ennyire, de nálunk is már sok községből, ahol a legszálasabb gyere

még ázsiai hazájukban kölesönözték más népektől, tehát csak más, leginkább török, tatár, kún stb. nyelvekből magyarázható meg jelentések. Ilyen kún-török nevek: *Aladár, Arpád, Béla, Buda, Csák, Csanád, Ders, Ele, Koppán, Makó, Sár, Szemere, Tas, Torda, Zoltán* stb. Igaz ugyan, hogy a fennmaradt magyar eredetű nevek mindegyikét sem tudjuk megmagyarázni, de ennek oka az, hogy az ősmagyar személynéveket — ahogy az oklevelekben fennmaradtak, olvasni és helyesen kiejteni nem tudjuk.

A kereszténység felvétele a személynévek használatában is igen nagy változást idézett elő. Nem szüntette ugyan meg a pogánykorból fennmaradt neveket, mivel még a XIII. század elején is a keresztnevek mellett gyakran találkozunk a régi nevekkel: *Agya, Bota, Csana, Cseme, Keserőg, Kérő, Leme, Torkos, Okos, Zuny*; sőt a királyság első századaiiban világi országnagyok, továbbá érsekek, püspökök s más előkelő papi személyek viselnek ősi pogány neveket, mint *Apor* vajda, *Botond* comes, *Beled* főpohárnok, *Csanád* esztergomi érsek, *Kalán* pécsi püspök, *Borsgyőri, Álmos* nyitrai kanonok stb., de megszüntette a régi neveknek kizárólagos alkalmazását, mivel az egyház igyekszik a szentek neveinek használatát terjeszteni s így ebben az időben a régi s a keresztény személynévek egyaránt divatosak voltak. A keresztneveket különböző keresztény népektől vették át, de ezek ritkán maradtak meg eredeti alakjukban, hanem azokat többé-kevésbé átalakították. Magyar eredetű keresztnev csak kettő van: *Beszterd* és *Buld* püspökök neve,

kiket Szent Gellérrel együtt megölték a zendülő magyarok. Ezekon kívül használtak ősmagyar eredetű keresztneveket is, melyek a kereszténység behozatala előtt is használatban voltak s utóbb idegen keresztnevekkel azonosították: *Ákos* (Achatius), *Géza* (Viktor), *Gyula* (Julius), *Mikó* (Nikolaus) stb., továbbá idegen keresztnevek magyar fordításait: *Erdős* (Silveszter), *Fehér* (Albinus), *Medve* (Urus) stb.

A keresztnevek, mint személynévek a használata azonban mindinkább kevésnek bizonyul s az előálló szükség létrehozta a megkülönböztető elnevezések többféle módját. Leggyakrabban használt forma az, hogy a keresztnev mellett felemlítik az apának a nevét is: *Endre*, Ivánka fia; *Jakab*, Tamás fia; *István*, egy János nevű vendégnek (beköltözött idegen) fia. Ennek egy másik alakja, hogy az apának a *fia* szóval bővített nevét tették a keresztnev elé: *Gergelyfia Miklós* (Gergelynek a fia Miklós); *Petne fia Péter*; *Bogárfia Márton*. Többször is irták: *Amadéfiak* (Amade fia); *Henrikfiak* (Henrik bán fia). Csakhamar ez is kevés lesz a megkülönböztetésre, azért a nemzetség nevé is, melyből származnak, felemlítik, úgy hogy a nemzetségnév mellé a *de genere* jelzőt teszik. Ezt használják nemcsak a magyar előkelők, de az idegen lovagok, sőt a jobbágyok és várnépek is. Ez utóbbiak azért, mivel rendszeren a család vagy a falu alapítója után nevezte magát annak minden népe ilyen megnevezések: *Mikó comes de genere Hunt Páznán* (Mikó ispán a Hunt Páznán nemzetségből). Ezt meg bővítik még az apa, sőt

nagyapa nevével is: *János, Salamon fia, de genere Gulkeled. László, Jánoki Tamásnak, Zuhai Ders fiának gyermeke a Hunt Páznán nemzetségből*. Más fajtája a megnevezésnek az, hogy az előbbi megkülönböztetések mellett felemlítik az általuk viselt méltóságot jelentő szót: *Lőrincz ispán*, Kemény fia; *Gergely bán*, Márk ispán fia a Pécs nemzetségből (melyből az Apponyiak származnak); *Logret fia János, macsói bán*, a Sente Mágocs nemzetségből. Szerepel a testvérnek, sőt távolabbi rokonnak a felemlítése is, ha az valamely méltóságot viselt. IV. Béla *Márknak, Bartha ispán testvére*nek adományozza Tenkus és Tika földjét. Még száz évvel később is használják e módot: *Szügyi Miklós, Telegdi Csanád* esztergomi érsek *unokaöccse*.

A nők elnevezését a következő példák világítják meg: *Szikszai Imre* fia Péter leánya *Anna* (Szikszai Imre fiának, Péternek leánya: Anna); *Benedikta*, a Borsa nemből való hercegnék özvegye.

A személynév mellett már régen divatban volt valamely melléknévnek az alkalmazása: *Könyves Kálmán, Kun László, Bátor Após, Nagy vagy Szép Aba*. A megkülönböztetésnek másik módja az volt, hogy a személynév mellett valamely melléknév használtatott a *ditus* (mondott) szóval kapcsolatban: *András comes dictus Csunya*. (A Csunyának mondott, nevezett András ispán); *Máté* királyi ember *dictus Farkasverő*; *Péter* jobbágy *dictus Hü*; *Pál dictus Nagylábu*, a Csák nemzetségből.

A városi polgárokat foglalkozásuk után nevezik meg. IV. Béla idejében *Esztergom*

kek teremnek, a legénység egy része Amerikában hányja a fitytet az időzőnek. Bizony, ha nem tesznek hathatósan a kivándorlás ellen, elvérzik ebben a vértelen háboruban a magyar.

Egy másik oka, hogy járásunkból sok állításköteles hiányzik, az, hogy közülök legtöbbben gyilkosság, verekedés miatt börtönben ülnek, ahová szintén az alkalmasabbja kerül. Ez utóbbi körülmény elég szomorú bizonyítéka népünk romlott erkölcsének, elfajulásának.

Hová lesz a józan, vitéz magyar nép, ha egyrésze kivándorol, más része pedig éveken keresztül a börtön szinylődő lakója?

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank fiókja Nagykanizsán.

A Kereskedelmi és Iparbank r. t. vasárnap délelőtt tartotta rendkívüli közgyűlését gelsei és beliszei *Gutmann* Vilmos báró elnöklésével. Megjelent 49 részvényes, kik 1454 részvényt képviseltek.

Gutmann Vilmos báró elnök üdvözölte a megjelenteket — és a jegyzőkönyv hitelesítésére felkérte *Schwarz* Gusztáv és *Eperjesy* Gábor részvényeseket. — Felolvasták az igazgatóság jelentését, mely alaposan felsorolja a Kereskedelmi és Iparbank r. t. felszámolásának indító okait és utal azon előnyökre, melyek ezen társaság részvényesire az által háramlanak, hogy a felszámoló társaság a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankra ruhazza át összes aktívait és passívait oly módon, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank köteles lesz a társaság részvényeit hat hó után a névérték kilencven százalékával és annak a közgyűlés napjától számított 4% kamataival készpénzben beváltani. A jelentés szép szavakban emlékezik meg néhai alelnökének, *Eperjesy* Sándornak az intézet működése körül szerzett hervadhatatlan érdemeiről, amelyeket jegyzőkönyvileg is megörökítettek. A jelentés ezen részét a közgyűlés, *Gutmann* Vilmos báró felszólítására állva hallgatta végig.

A felszámolási indítványt a közgyűlés elfogadta és a felszámolókat kirendelte.

A tárgysorozat befejezte után *Rothschild*

Jakob dr. jelentkezett szólásra és rámutatott *Gutmann* Vilmos báró érdemeire. ki mindent elkövetett, hogy a városunk és vidékének közgazdasági életére eme nagyfontosságú fiók létesüljön. A szóló *Gutmann* báró érdemeit látja a fiók letelepülésében s ezért indítványozza, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvében örökítse meg *Gutmann* báró elnök érdemeit. A közgyűlést ez indítványt egyhangú lelkesedéssel elfogadta.

Schwarz Gusztáv a felszámoló intézet érdemeit méltatja és szép szavakban emlékeztet meg az igazgatóság működéséről, melynek érdemeit *Schwarz* indítványára jegyzőkönyvben örökítették meg.

Majd *Gutmann* Vilmos báró a maga, valamint az igazgatóság nevében köszönte meg az elismerő szavakat.

Szirmai Artur aligazgató, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatósága nevében mondott köszönetet az üdvözlésért. Mi, mondotta *Szirmai* igazgató, mindent elkövetünk hogy az a sok szép remény, mely fiókunk működéséhez fűződik, megvalósuljon. A kijelentést is nagy tetszéssel fogadta a közgyűlés.

E helyen kell megjegyeznünk, hogy az új fiók a banküzlet minden ágát fogja művelni, hasonlóan a többi fiókokhoz, szem előtt tartva az intézetekkel leendő barátságos együttműködést. A fiók alapításával pedig nemcsak az intézet eddigi ügyfelei, hanem az egész Dunántul gazdasági élete nyer fokozottabb módon kieltigét.

Jakob dr. jelentkezett szólásra és rámutatott *Gutmann* Vilmos báró érdemeire. ki mindent elkövetett, hogy a városunk és vidékének közgazdasági életére eme nagyfontosságú fiók létesüljön. A szóló *Gutmann* báró érdemeit látja a fiók letelepülésében s ezért indítványozza, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvében örökítse meg *Gutmann* báró elnök érdemeit. A közgyűlést ez indítványt egyhangú lelkesedéssel elfogadta.

Schwarz Gusztáv a felszámoló intézet érdemeit méltatja és szép szavakban emlékeztet meg az igazgatóság működéséről, melynek érdemeit *Schwarz* indítványára jegyzőkönyvben örökítették meg.

Majd *Gutmann* Vilmos báró a maga, valamint az igazgatóság nevében köszönte meg az elismerő szavakat.

Szirmai Artur aligazgató, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatósága nevében mondott köszönetet az üdvözlésért. Mi, mondotta *Szirmai* igazgató, mindent elkövetünk hogy az a sok szép remény, mely fiókunk működéséhez fűződik, megvalósuljon. A kijelentést is nagy tetszéssel fogadta a közgyűlés.

E helyen kell megjegyeznünk, hogy az új fiók a banküzlet minden ágát fogja művelni, hasonlóan a többi fiókokhoz, szem előtt tartva az intézetekkel leendő barátságos együttműködést. A fiók alapításával pedig nemcsak az intézet eddigi ügyfelei, hanem az egész Dunántul gazdasági élete nyer fokozottabb módon kieltigét.

Jakob dr. jelentkezett szólásra és rámutatott *Gutmann* Vilmos báró érdemeire. ki mindent elkövetett, hogy a városunk és vidékének közgazdasági életére eme nagyfontosságú fiók létesüljön. A szóló *Gutmann* báró érdemeit látja a fiók letelepülésében s ezért indítványozza, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvében örökítse meg *Gutmann* báró elnök érdemeit. A közgyűlést ez indítványt egyhangú lelkesedéssel elfogadta.

Schwarz Gusztáv a felszámoló intézet érdemeit méltatja és szép szavakban emlékeztet meg az igazgatóság működéséről, melynek érdemeit *Schwarz* indítványára jegyzőkönyvben örökítették meg.

Majd *Gutmann* Vilmos báró a maga, valamint az igazgatóság nevében köszönte meg az elismerő szavakat.

Szirmai Artur aligazgató, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatósága nevében mondott köszönetet az üdvözlésért. Mi, mondotta *Szirmai* igazgató, mindent elkövetünk hogy az a sok szép remény, mely fiókunk működéséhez fűződik, megvalósuljon. A kijelentést is nagy tetszéssel fogadta a közgyűlés.

E helyen kell megjegyeznünk, hogy az új fiók a banküzlet minden ágát fogja művelni, hasonlóan a többi fiókokhoz, szem előtt tartva az intézetekkel leendő barátságos együttműködést. A fiók alapításával pedig nemcsak az intézet eddigi ügyfelei, hanem az egész Dunántul gazdasági élete nyer fokozottabb módon kieltigét.

Apróságok.

A tulipán.

Ha a német haragszik, az nekünk jó. A tulipánért szörnyen haragszik, ez mutatja, hogy e mozgalom nekünk hasznos, üdvös és már régen meg kellett volna kezdenünk. Hatása alatt — mint halljuk — a Schicht és a Sarg-féle cégek már gyárakat akarnak alapítani Magyarországon. Alapít majd még több is. Francia is, angol is, német is, no talán még — magyar is, csak ne engedjük, hogy az a tulipán elhervadjon. Nagy hivatás vár ezzel a magyar virággal elnevezett mozgalomra. Ime: gépekből és géprészekből 59 millió 109,705 K. behozattal szemben kivitelünk 24,525,700 K. mellett kárunk 35 millió. Papírból és papírosárubból kivittünk 9,628,015 koronát, bchoztunk 24,010,759 K. értékűt. Kárunk 16 millió. E két agban tehát 50 millió korona hiányunk van. Az e fajta számok ékezebben beszélnek minden vezércikknél. Tehát ne legyünk vakok és süketek!

Jakob dr. jelentkezett szólásra és rámutatott *Gutmann* Vilmos báró érdemeire. ki mindent elkövetett, hogy a városunk és vidékének közgazdasági életére eme nagyfontosságú fiók létesüljön. A szóló *Gutmann* báró érdemeit látja a fiók letelepülésében s ezért indítványozza, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvében örökítse meg *Gutmann* báró elnök érdemeit. A közgyűlést ez indítványt egyhangú lelkesedéssel elfogadta.

Schwarz Gusztáv a felszámoló intézet érdemeit méltatja és szép szavakban emlékeztet meg az igazgatóság működéséről, melynek érdemeit *Schwarz* indítványára jegyzőkönyvben örökítették meg.

Majd *Gutmann* Vilmos báró a maga, valamint az igazgatóság nevében köszönte meg az elismerő szavakat.

Szirmai Artur aligazgató, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatósága nevében mondott köszönetet az üdvözlésért. Mi, mondotta *Szirmai* igazgató, mindent elkövetünk hogy az a sok szép remény, mely fiókunk működéséhez fűződik, megvalósuljon. A kijelentést is nagy tetszéssel fogadta a közgyűlés.

E helyen kell megjegyeznünk, hogy az új fiók a banküzlet minden ágát fogja művelni, hasonlóan a többi fiókokhoz, szem előtt tartva az intézetekkel leendő barátságos együttműködést. A fiók alapításával pedig nemcsak az intézet eddigi ügyfelei, hanem az egész Dunántul gazdasági élete nyer fokozottabb módon kieltigét.

(Folytatása következik.)

Az „y“ betüről.

Az „y“-ról egyik laptársunk a következőket írja:

Az y arisztokratikus betű. Csak amolyan fél vállról tekint paraszt testvére az i-re. Persze, nemesi vérből való. Mivel pedig a magyar vér arisztokratikus, majmolni is szereti az előkelőket, hát az arisztokratikus y mindjobban kiszorítja a pontos i-t.

Ma már annyira elterjedt az y, hogy nemcsak a magyarosított családneveket, hanem a keresztneveket is y-nal írják. Például: Ady, Édy, Évny, Emmy, Dóry, Cily, Lucy, Mucy, Mancy, Ily, Mily stb. Sőt a parvenü Panni is fölkapaszkodott az arisztokratikus sorba s az „Uj Idők“ egyik utóbbi számában az elbeszélés hőse Panny kisasszony. No nemcsakára a Kati meg Katy lesz.

Tehát ahelyett, hogy egyszerűsítőnek írsunkat, ma, a gőz és villam korszakában még cifrázzuk azt. Így jutunk vissza a középkorba, mikor így irtak: vyz (viz), zewlewe (szőlő), viragh (virág). Zavarosabbá is válik írásunk. Vegyük csak e szókat: Ily (Illy), Panny (Panni), Katy (Kati), bizony hamarosan ly, ny, ty lát és olvas a szem.

Pokolba hát evvel az ostoba nagyzással! Annál is inkább, mert azt hiszen, nem is annyira magyar nemes nevek hatása, mint inkább angol hatás, bizonyosan angol regégek fordítása után terjedt el ez a divat, mert a fordítók az angol iz miatt megtartották az angol keresztnevek „y“-os írását is.

Jókai i-vel írta nevét, pedig király volt, költő király.

Hát akkor miért affektálnak avval az y-nal még a keresztnevekben is.

A „császár“-jelző.

Most sorozzák a magyar fiukat. Akiiket besoroztak, legyen az bár honvéd vagy közös baka, virtusból nagyot ugrik s elkiáltja:

„Hopp a császáré!“

Aki pedig „Der Zeit untauglich“, ugyan csak torokszakadtából énekl:

„Nem lettem én császár katonája“.

Ez még mind semmi.

A magyar király elhomályosul az osztrák császár mögött. Nálunk csak a természetrajzban van királyi tölgy, egyéb, ami kiváló, az mind császári.

Itt a példa! Császár-kabát, császár-szakál, császár-zsömlye, császár-morzsa, császár-körte, (nem vadalma), császár-vágás, császár-metszés stb. Ki kell ezeket az idegenszerűségeket küszöbölünk a magyar közéletből, mert nincs Bécsünk, hanem Budapestünk és nincs császáruk, de van királyunk. Győrben a pékek már kiküszöbölték a császár-zsömlye elnevezést, mert tulipán-zsömlyének nevezik el ezt a fajta süteményt. Szerencsés elnevezés és alakja után találó is.

Kövessük a görök példáját e dologban és terjesszük ki a példáját a többiekre is, mert ebben a hazában minden gondolatnak, szóknak és tettnek szinmagyarnak kell lenni.

H I R E K.

Athelyezések. A földmívelési miniszter Hangay Géza kir. erdőtanácsost, a zalaegerszegi erdőhivatal főnökét Veszprémbe helyezte át. Utóda Zalaegerszegen Apáthy László veszprémi erdőmester lesz.

Szerkesztő változás. „Muraszombat és Vidéke“ szerkesztőségében változás állott be, amennyiben a lap felelős szerkesztője, dr. Vratáris Iván a félév végeztével a szerkesztésről lemondott. Julius hó 1-étől kezdve a szerkesztést dr. Czifrák János ügyvéd veszi át.

Ziegler Kálmán lemondott. A csáktornyai kerület népszerű képviselője egészségi okból lemondott mandátumáról.

Esküvő. Kraicsovits Ignác id. gróf Esterházy Pál leenceistvándi uradalmanak intézője, cs. kir. tartalékos hadnagy folyó hó 10-én vezeti oltárhoz Puchtinger Hedikét Magyaróváron. Násznagyok: báró Buschmann Gotthard jószágfelügyelő és Ratkovics Ferenc.

A sorozás eredménye. A tapolczi járásban a múlt héten tartott sorozásra megjelent

1228 ifju, ezekből bevált 236, kik közül a közös hadsereg tényleges szolgálatába besoroztak 206 ifjut, a honvédséghez 30-at s így az állításköteleseknek mintegy 19 százaléka lett besorozva.

A Tapolcai Önkéntes tűzoltó-egyesület nyári mulatsága folyó hó 1-én volt özvegy Kovács Györgyné vendéglőjének erre az alkalomra feldiszitett szép kertjében. A mulatság június hó 24-ére volt tervezve, azonban a kedvezőtlen idő miatt csak július 1-én lehetett megtartani. Amennyire lehangozta a rendezőseget az első esetre tervezett mulatságnak meghiúsulása a rossz idő miatt, ez zel szemben ép oly sikeres volt úgy erkölcsi, mint anyagi sikerekben a második mulatság. Tapolca intelligens lakossága a kellemes szórakozás mellett közvetve önmaga és az egyesület érdekében támogatására hozott erkölcsi és anyagi áldozatának megnyilatkozását láttuk, midőn községünk társadalmi osztályainak intelligens elemeit láttuk nagy számban egybegyűlni. Bárha a régi hagyományos és ünnepies tapolcai tűzoltó mulatságok új életre ébredését látnók az egyesület sikeres mulatságában.

Tűzoltóink delután 7 órakor vonultak fel zeneszó mellett a mulatság színhelyére. Utána csakhamar érkeztek a vendégek és este 10 órakor a lampionokkal és nemzeti zászlókkal díszített kert és tánchelyet betöltötte a díszes közönség. Dacára a hűvös időjárásnak, a táncoló fiatalság és vendégek nagy része valóban kiválóan virradtig maradt együtt és táncolt. A jókedv fokozódott, úgy hogy reggel már néhány idősebb urat is magával ragadott a fiatalság táncheve és ropta a csárdást. A kedélyes mulatság emlékeivel és legszebb erkölcsi kötelesség teljesítésének érzetével már a nap feljöttkor távozott a vendégsereg.

Felülfizettek: Dr. Darányi Ignác, Marton Rezső 10—10 K. Papp László 8-60 K. Marton Gyula 6 K. Csöndes József, Kovács Iván 5—5 korona, Glazer Sándor, Vastagh János, 4-80—4-80 K. Ederer Nándor Ley József, Takács Jenő 3-80—3-80 K. dr. Berger Sándor, Hirsch Lipót, dr. Szücs Arnold, Kaszab Árpád, 3—3 K. Lusztig József, Dobrovics Miklós (Diszel), Fuchs Zsigmond 2-80—2-80 K. Horváth Jenő, dr. Schönwald Károly, Weiler Kálmán, Berger Károly, Berger Manó, Frisch Jenő, Fekete Gáspár, (Diszel) dr. Varjas Gábor, Domnanich Sándor, Horváth János, Steiner Zsigmond, dr. Kovács Vilmos, Neményi Géza, dr. Fischer Gyula, Ján István 2—2 K. Berger Vilmos, Pauk Vilmos, Lenkei Soma, Eibeschutz Adolf, Lessner Adolf, dr. Ruff Jenő, Keszler Aladár, Flieg József, 1-80-1-80 K. Frisch László, Török Pál, Kövesdy József, Bakó Roland, Pressing Gábor, Téts Károly, 1-60—1-60 K. Schwarc Sándor, Grünberger Bernát id. Pruska Ferenc, Szücs Jenő, Nemeth Dezső 1-20—1-20 K. Barabás Gyula, Révész Jaques, Ország Adolf, Mileszi Kálmán, Faragó Manó, Tüpfel Mátyás 1—1 korona. Keszler Zoltán, Lusztig Ferenc. Topolics Lajos, Nemeth Jenő, Löwy Bernát, Hajgató Béla, Szücs Vilmos, Kell Árpád, Krauz Rezső, Hoffmann Mór, Buchberger József, Kaszás Soma, Sonnenschein József, N. N. Szücs Mihály, Buday Lajos, Szollár Gáspár, ifju Pruska Ferenc, Lenárh Mihály, Szomcsányi Károly, Felisch Antal, Nagy Ignác, Mojzer Endre, Cséby Árpád, Talabér Lajos, Mojzer Ignác 80—80 fillér. Berkes István Bozzay János, 60—60 fillér. Böhm Jenő, Grünbaum Sándor, Szalay Bálint, 40—40 fillér. Kövesy Mihály, N. N. 20—20 fillér. — Összes bevétel 322 K. 20 f. Kiadás 149 K. 32 f. Tiszta jövedelem 172 K. 88 f. Fogadják a kegyes felülfizetők ez uton is az egyesület halás köszönetét.

Nem mulaszthatjuk el ez alkalommal halás köszönetünket nyilvánítani Marton Gyula urnak, ki a mulatság színhelyének előkészítéséhez szükséges deszkát és léceket az egyesület készére ingyenesen átengedte.

A polgári iskola országos egyesületé-zalamegyei köre f. hó 2-án tartotta évi rendes közgyűlést a tapolcai állami polgári fiúiskola tornatermében. Redl Gusztáv polg. isk. igazgató, elnök, elnöklése mellett. — Buday Lajos felolvasta a múlt gyűlés jegyzőkönyvét, mely azzal hitelesített, hogy

tekintve, miszerint a körnek az országos egyesülethez tárgyalás, illetve tudomásvetel végett fölterjesztett, indítványai tárgyalva nem lettek, sőt sürgetésére azzal a megjegyzéssel küldettek vissza, hogy az iratok eltevédek és így a választmány elé nem is terjesztettek: a kör újból felterjeszti ezen indítványokat, melynek a kör ügyeinek rendben tartását, a kör hatáskörének és tagjai jogainak pontos meghatározását célozzák. Az országos egyesület részéről visszaküldött indítványok közül különösen említésre méltó az, mely azt szorgalmazza, hogy a kör tagjai gyűlések alkalmával napdíjat és fuvart (utiköltséget) kapjanak. Tudunkkal alig van egyesület az országban, melynek tagjai ily alkalommal napdíjat utiköltséget ne kapnának. Csupán a polg. iskolai tanárokkal tesznek e tekintetben kivételt. Csodáljuk, hogy ezt az igaztalanságot ez érdemes testület eddig is eltűrte. Egy másik furcsaságról is kell még említést tenni. A polg. isk. tanárok orsz. egyesületének választmánya, alapszabályai ellenére, megtagadja a körtől azon jogot, hogy a tanügy terén érdemeiket szerzett egyéneket tiszteletbeli tagokul választ-hassanak. A gyűlésen a vidéki 42 tagtársak közül csak 4 jelent meg, s így néhány pontja elmaradt. Ha nem a szünetidőben tartanák azt, úgy bizonyára többen megjelennének.

Német borászati szaktudós a Balaton vidékén. Dr. Wortmann Julius, a geisenheimi kir. porosz szőlészeti és gyümölcsészeti intézet igazgatója, az európai híru bor-szakértő, Bernátsky Jenő dr. az ampelogram-füzet adjunctusának társaságában, különösen a meszes talajba ojtványnyal és hazai vesszővel telepített szőlők és azok borainak tanulmányozása szempontból bejárta az egész ország bortermelő vidékeit. Folyó hó 1-én érkeztek Balatonfüredre a Balatonvidék szőlő- és borgazdaságának megtekintése céljából. Hozzajók csatlakozott Tus Antal tapolcai m. kir. vanceller iskolai igazgató, kinek kalauzolása mellett a Balaton mellett több nevesebb szőlőt, borpincét látogatott meg és izelte borainkat. A legnagyobb elismerés hangján nyilatkozott hazánk szőlő kulturájáról, ami, ugymond — az európai országok között az első helyet foglalja el, — de ezzel szemben pince-illetéleg borkezelési gazdaságunk nagyon elmaradt a többi európai bortermelő országoktól. Megízlelte a vidékünkön termelt fajtaborokat s nem győzte eléggé dicsérni őket és csodálkozott, hogy boraink árai oly alacsonyak, holott náluk a fajtaborokból hl.-kint 200-300 márkáért bármennyit is szíve-én megvennének. Szerinte a legsilányabb minőségű homoki kadarka boraink is jóval különbek, mint az általuk háziasítás céljaira kénytelen kellett vásárolni, aránylag drága olasz, spanyol és francia tömegborok. Tehát csak rajtunk, magyarokon mulik, hogy az általuk nem igen kedvelt franciák borait az utolsó esőppig hamarosan kiszorítsuk a német piacokról. Szép a nyilatkozat, csak bennünk volna nagyobb törekvés mindezeket minél előbb elérhetni. A kiváló szaktudós Balatonfüredről Keszthelyre utazott, ahol a gazdasági tanintezetet, annak szőlőjét tekintette meg. Innen Pécs vidékére utazott, tanulmányának további folytatására.

Értesítők. A tapolcai állami polgári iskola értesítőjét Redl Gusztáv igazgató közli. Beszámol az év lefolyásáról, a tanulók erkölcsi magaviseletéről, szorgalmáról és az egyes tantárgyakban tanúsított előmeneteléről. Ez utóbbi tételnel az első osztályban tanúsított hanyagság észlelhető, ami részben a sok felől összejövő különböző tanulókból keresendő, de ne tévesszük szem elől, hogy a polg. iskolának, mint népoktatási tanintezetnek, az átmeneti szoktatást kell az első osztályban érvényre emelni. Itt a tanuló önhibáján kívül, átmeneti nehézségekkel küzd, amit csak kellő paedagógiai körültekintéssel tudunk javítani. Nem az előkészület hiánya, hanem az új módszer, anyagbeosztás, tanérok megszokása teszi nehézé az első osztály haladását, még a legkitűnőbb tanulóknál is. A többi osztály az egyes tárgyakban általában jó eredményt ért el. Személyváltozást az V. és VI. osztályok beszűntetése okozott.

Igy a fölöslegessé vált tanérok közül Kollányi Ödön Györbe helyeztetett át, Kéry Elek, a hittan és latin nyelv tanárát csicsói plébánosá nevezték ki, helyébe Domanics Sándor r. kath. lelkész neveztetett ki. A szegény tanulók 86 családnál nyertek ingyen élelmezést. A helybeli takarékpénztárak 25 25 koronát adományoztak a segélyző-egyesület javára, melyből könyvségélyt osztottak ki, Tanszerbeszerzésre 1496 koronát fordítottak. Az ifjusági segélyző-egyesületnek 1967 korona 60 fl. vagyona van részben könyvekben, részben képzésben. Az ifjusági könyvtár 37 művel szaporodott. A Gerzső alapítvány kamatát Klehoffer Győző nyerte el. A többi alapítvány kamataiból jutalomkönyveket szereztek be és osztottak ki. Megemlékszik a polg. iskolák új szakfelügyeletéről a nemrég alakult Zalamegyei Körről, és végre azon óhajának ad kifejezést, vajha a polg. leányiskola felállítására ügyében megindult mozgalom ismét életre kelne és azt létre hozná.

Az intézetnek van 6 rendes tanára, 4 hitoktatója és 2 óraadója. A végzett tananyag után a tanulók érdemsorozata következik. Az intézetbe iratkozott 117 tanuló, az évvégére maradt 65. A jövő évre szóló értesítés után a használandó tankönyvek jegyzéke következik.

Az *isz. elemi iskola értesítője* szerint beiratkozott a múlt tanévre 113 tanuló. A megüresedett tanító állomásra Stern Irma választott. Az iskola három izben volt járványos betegség miatt bezárva. A krajcár egyesület 500 korona értékű ruhát és könyveket osztott ki a szegény tanulók között. A tanulás eredménye általában jó.

A helybeli iparosok mozgalmat akarnak indítani, és mint halljuk szövetségre akarnak lépni, hogy ez után nem fogadnak olyanoktól munkát, akik idegenben dolgoztak, mert gyakran megtörténi, hogy csak javítási munkát visznek hozzájuk, míg az új munkát idegenből hozattatják. Hát az bizonyos, hogy ez helytelen és igazuk van, de azért általános bojkottálni nem lehet, mert gyakran megtörténi, hogy oly iparcikkeket kell behozni, amit itt helyben előállítani nem lehet.

Villamosvilágításunk építkezése szépen halad; az Erzsébet liget mellett épülő gépház ma holnap tető alá kerül. A múlt hét folyamán megérkeztek a vezetékek oszlopai, melynek felállítását már a jövő hét folyamán megkezdik. Magánberendezési ajánlatok folyton készülnek. Ez alkalommal értesítjük a közönséget, hogy a villamosberendezéshez szükségelt valamennyi nyersanyag árának folytonos emelkedéséből kifolyólag a Ganz és Társa részvénytársaság folyó hó 20-ig megrendelt berendezéseket még a régi ajánlat szerint, újabb áremelés nélkül, a jelzett időig meg nem rendelt berendezéseket pedig már az újabb áremeléseket pedig már az újabb áremelésekkel eszközözi.

Utólagos felülfizetések. A diszeli önkéntes tűzoltók mulatsága alkalmából felülfizettek még a következők: dr. Darányi Ignác (Budapest) 5 kor., Illés Pál 2 kor. 40 fl., Tapolcai Takarékpénztár, Zelenka János, Gróf István, 2—2 kor.; Pauk Gusztáv (Monostorapáti) 1 kor. 20 fl., Szücs Jenő 1 korona. Melyért halás köszönetet mond az egyesület.

Nem gyermek kezébe való a puská. Somogyi Gyula tapolcai 15 éves suhanc, flóbert puskával lövöldözött. A vigyázatlan fiú Iház János 12 éves fiut véletlenségből szájba lőtte, úgy, hogy a sok serét a fu ajkát és nyelvét összezesebezte, és valószínű, hogy egész életére sinyleni fogja a kapott lövést. A sok szomorú példáról már okulhatnának a szülők — Ne hagyják a fegyvert a gyermek előtt.

Felhívás női kereskedelmi tanfolyamra. A zalaegerszegi kereskedelmi és Társakör tanügyi bizottsága, az érdekelt szülők többszörös sürgetésére kérvényt intézett a miniszteriumhoz a női kereskedelmi tanfolyam engedélyezése tárgyában. A tanfolyam engedélyezése csak abban az esetben remélhető, ha 30 tanuló jelentkezik a tanfolyamnak látogatására. Azért felhívja a rendezőség az érdekelt szülőket, hogy 10

napon belül bizottság el Zalaegerszeg évre terjed. 4. osztályán nyában felvé az egész évr korona. A ta landó női fe a delutáni ó a tanév befek nek. a kapo legújabb ren állásokra és

Szomorú azt mutatja, ban hány en vészben. E hóban nálun a rettenetes son, Sopron Ez a kimuta igazát, hogy nak kell páu új szanatori kezdő: Bara Székesfehérv márom 56, 143, Sopron 150, Veszpr

A delutáni állandósítás Ion. A kesz kedő 6513 tok állandós sülünk, a ke letképen egy 1-től június állandóan fo idő alatt a nálása fog n sal a m. kir fognak tulsá ügyi miniszr rendeln. Hi gyarapodó s tett vonat á Az elért sik fáradszatlan főispánnak, letünk kép földmivelésü kinek iránt zölte ki rész ternel e kere pontból font

Felhívás. nak kezelőjé kiknél köm rendezése c a mai nap l ideje alatt

Az időjárás ezeket jóso június hón ben a csor sűrűn köve jai: 3, 4, 6 24 és 29-ra 11-ik, a k hűvös csap egész 10— állandóbb, 21-ét követ

Belefula lyónak ism Kovács Fe szépségü l A hatóság őriztetett n amely egy az öreg, tő nyúktól, sz zat holttest után meg oriási rész

Tapolca A községi bizottság t tak az utc gyában. A a képviselő jeszteni, an utcák neve

napon belül ebbeli szándékukat a felügyelő bizottság elnökénél Breisach Sámuelnél, Zalaegerszegen bejelentésük. A tanfolyam egy évre terjed. Felvételhez a polg. leányiskola 4. osztályának elyégzése, vagy ennek hiányában felvételi vizsgálat szükséges. Tandij az egész évre 100 korona. Felvételi díj 10 korona. A tanfolyamon résztvevő tanulók állandó női felügyelet alatt vannak. A tanítás a délutáni órákban történik. A tanítványok a tanév befejeztekor záró vizsgálatot tesznek. A kapott bizonyítványok a miniszter legújabb rendelkezése szerint segédhivatali állásokra és minősít.

Szomorú elsőség. Az alábbi statisztika azt mutatja, — hogy ez év március havában hány ember halt meg a Dunántul tüdővészben. E téren Zalaé az elsőség. Ez egy hóban nálunk nagyobb pusztítást vitt végbe a rettenetes kór, mint Győr, Komárom, Moson, Sopron és Tolnamegyékben együttvéve. Ez a kimutatás is igazolja ama felhívásunk igazát, hogy elsősorban nekünk, — Zalaiaknak kell pártfogolnunk a most folyó akciót új szanatóriumokért. A kimutatás a következő: Baranya 119, Pécs 13, Fejér 88, Székesfehérvár 11, Győr 28, Győr 10, Komárom 56, Komárom 5, Moson 45, Somogy 143, Sopron 111, Sopron 16, Tolna 81, Vas 150, Veszprém 88, Zala 180. Összesen: 1150.

A délután 1 órakor közlekedő vonat állandósítása a keszthelyi—tapolczai vonalon. A keszthelyi—tapolczai vonalon közlekedő 6513 és 6514. számú ebéd utáni vonatok állandósítását, mint biztos forrásból értesülünk, a kereskedelemügyi miniszter kíséreltetéppen egyelőre a legközelebbi szeptember 1-től június hó 15-ig terjedő évszakban is állandóan forgalomban hagyta és ha ezen idő alatt a vonatoknak elég kedvező kihasználása fog mutatkozni, és ha az állandósítással a m. kir. államvasutak pénzügyileg nem fognak túlságosan terhelhetni, a kereskedelemügyi miniszter az állandósítást el is fogja rendelni. Hisszük, hogy Tapolca folyton gyarapodó személyi és áruforgalma az említett vonat állandósítását fogja eredményezni. Az elért sikert vidékünk ügyeinek lelkes és fáradhatlan hívének Hertelendy Ferenc nyug. főispánnak, hathatós közbenjárására, kerületünk képviselőjének dr. Darányi Ignác földművelésügyi miniszternek köszönhetjük, kinek irántunk tanúsított jóindulata eszközölte ki részünkre a kereskedelemügyi miniszternél e kereskedelmi és közgazdasági szempontból fontos kedvezményt.

Felhívás. Tapolca község népkönyvtárának kezelője ez uton is felhívja mindazokat, kiknél könyvek vannak, hogy a könyvtár rendezése céljából, a náluk lévő könyveket a mai nap folyamán a rendes könyvtárnyitási ideje alatt okvetlenül beadják.

Az időjárás. Meteor a júliusi időjárásról ezeket jósolja: Julius hava osztozik még a június hónap változatos jellegén, amennyiben a csomópontok e hónapban is elég sűrűn következnek egymásra, amelyek napjai: 3, 4, 6, 10, 12, 13, 15, 16, 19, 21, 23, 24 és 29-ra esnek. Legerősebbek 3, 10 és 11-ik, a következő hónap eleje a 3 ikától hűvös csapadékos jelleggel igen változatos egész 10—13-ig. Ezt követőleg enyhébb, állandóbb, nagyobb meleg azonban csak 21-ét követőleg várható.

Belefutott a Zalába. A család Zala folyónak ismét megvan a rendes évi áldozata. Kovács Ferenc egerszegi cipészmeister viruló szépségű 18 éves Juliska leánya az áldozat. A hatóság által felállított és szigorúan ellenőriztetett népfürdőben történt a katasztrófa, amely egy ifjú életet oltott ki, megfosztva az öreg, törődött szülőket egyetlen reményüktől, szeretett leányuktól. A fiatal áldozat holttestét az iszapban hosszas keresés után megtalálták. — Tegnap temették el oriai részvét mellett.

Tapolca utcái neveinek megváltoztatása. A községi képviselőtestület által kiküldött bizottság tegnap tartott értekezletén határozta az utcák neveinek megváltoztatása tárgyában. A bizottság által készített tervezetet a képviselő testület gyűlése elé fogják terjeszteni, amely végérvényesen fog dönteni az utcák neveinek megváltoztatásában.

A keszthelyi kiállítás hírei. A „Keszthelyvidéki Gazdakör“ július 22-től 25-ig gazdasági gép, — borgazdasági eszköz, — háziipari és ipari, borkiállítás és borkóstolót rendez. E kiállítást a július hó 22-én ott időző Országos Gazdaszövetség tiszteletére rendezik. A kiállítást 22-én, azaz vasárnap délelőtt 11 órákig nyitják meg. A kiállítás nyitva lesz naponta reggel 9 órától déli 12 óráig, délután 2 órától este 7 óráig. A kiállítók, akik már eddig is nagy számban jelentkeztek, részben keszthelyiek nagyobb részt vidékiek. — Érdekes csoportjai lesznek: a borkiállítás, a gépkiallítás, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének csoportos kiállítása borgazdasági eszközökből és szűrőkből. Gyarmathy Zsigáné női varrottas ipar kiállítása Bánffyhunyadi, és Stiegler Boldizsár kiállítása apatini kosarakból, melyek mind a nép téli háziipari foglalkozásának productumai, és végül az iparostanoncok kiállítása. A kiállítást rendező bizottság az allábbiakat közli a kiállítás érdekében. A helybeli és vidéki borkiállítókat kéri, hogy minden egyes kiállítandó fajtaból három, zöldesszínű és hosszonyaku palackban kellőleg vignettázva küldjék be a bort. A borokat az elemi iskola kiállítási irodájában július hó 19-én és 20-án veszik át. Kisgazdák, nehézségeikbe ütköznek — borraikat pintes üvegben is beküldhetik — amelynek áttöltéséről, vignettázásáról esetleg a gazdakör gondoskodik. — A kiállítási tárgyakat július hó 19-éig bezárólag fogadják el és e napon elrendezve kell a kijelölt helyeken állaniok. — A vidéki kiállítókat, kivéve a borkiállítókat, — kéri, hogy kiállításuk berendezése végett — úgy érkezzenek Keszthelyre, hogy kiállításuk teljesen berendezetten július hó 20-án estére készen állhasson. — A borkiállítókat kéri, hogy bejelentéseiket mielőbb küldjék be. Eladó bor bejelentése nem okvetlenül szükséges. — Az Országos Gazdaszövetség nagygyűlése Keszthelyen július hó 22-én és 23-án lesz. Minden valószínűség szerint maga dr. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter elnököl, gróf Pallavicini és gróf Majláth József szövetségi és szociális dolgokról előadásokat tartanak. — A Balatoni Uszók Szövetségének versenye szintén július hó 22-ére esik. E napon lesz valószínűleg a vármegyei gazdasági egyesület által rendezett és díjazással egybekötött területi szarvasmarhadíjazás is. — Fűszerképen: bankett, velenzei este, csónakázás lampionokkal, tűzijáték és táncvigalom. Hát most ki merné mondani Keszthelyről, hogy nem fürdőváros? Pótlék: Zsorna Gusztáv és társa, betéttársaság Miskolcra — mint az első magyar nyakkendő gyár szintén bejelentette a kiállításon való részvételét.

Tombola estélyek Révülőpön. A Révülőpön nyaralók folyó hó 12-től augusztus, hó 23-ig minden csütörtökön a „Balaton-Gyöngye“ szállodában este fél 8 órakor tombolát rendeznek. Ismeretes már a múlt években rendezett eme estélyek igaz, kedélyes volta, melyen a nyaralók kellemes szórakozás mellett ismerkednek meg egymással. A vigalmi bizottság egyebekben is iparkodik a nyaralókat minél változatosabb és kellemesebb szórakozásban részesíteni.

Változások a csendőrségnél. Mint értesülünk, a csendőrség létszámát erősen szaporítani akarják, olyannyira, hogy fokozatosan minden jegyzői székhelyen lenne 6rs akkora létszámmal, hogy minden községre legalább két csendőr jusson, kik legalább kétszer hetentint 24 órát fognak az illető községben tölteni. Azonkívül minden járási székhelyen lenne két lovas csendőr. Hogy kellő számú ember álljon rendelkezésre, fel fogják emelni a zsoldot, leszállítják a nyugdíjhoz kívánt szolgálati évek számát és megkönnyítik a legénység nősülését. A parlament a tetemes költségöbbletet bizonyára szívesen meg fogja szavazni, mert ezzel szemben a szolgálati szabályzatba egy új rendelkezés fog kerülni. — mely szerint a csendőrség polgári egyénnel szemben csak saját elhatározásából, vagy az illetékes polgári hatóság felhívására léphet fel, de sohasem „felsőbb parancsra!“ Vagyis katonai

dolgokban csak a parancsnokának, rendőri dolgokban csak a rendőri halóságnak lesz alárendelve a csendőr, hogy ne ismétlődhesenek a közelmúltak a világot megbotránkoztató jelenetei a tisztviselők karhatalmi eltávolításánál.

Ujitások a keszthelyi fürdőnél. A keszthelyi Balaton-fürdő szebb jövője érdekében komoly intézkedéseket tettek, melyek ama reményt keltek, hogy nincs messze az idő, midőn a Balaton-partot a modern kor színvonalán, igazi európai magaslaton látjuk. A város nagy összeget szavazott meg a Balaton-part feltöltésére. A városnak új terület áll rendelkezésére. Ötven évre való fejlődésnek vetették meg ezzel az alapját. A töltésen új épületek: szállodák, gyermekszállodák, villák emelkedhetnek, melyek élénkebbé, színesebbé, tehát keresettebbé is teszik a keszthelyi poétikus partot. Nem sajnálják a töltésre fordított tetemes költséget, mert igazi haladás csak ott van, ahol ennek javára meg tudják rakni az életerős, igazi alapot. Igen nagy haladást jelent az is, hogy a part helyiségében rendszeres fürdőkezelőséget szerveztek.

Kis gyermekek gyakori sirása, hirtelen felébredésük, ugymint más beteg állapotok is. Dr. Lutze A. egészségügyi tanácsos szerint nem ritkán utóhatások, ha anyák és dajkák az erősen izgató gyarmatkávéét isszák. A legkevesebben tudják ezt, s azért jó a figyelmeztetés erre az okra. A Kathreiner-féle Kneipp-malata kávé gazdag pótlása által nemcsak finomabb és izletesebb lesz a kávéital, hanem a gyarmatkávé káros tulajdonságai majdnem teljesen eltűntetnek. Anyák és dajkák még jobban tennék, ha a Kathreiner-féle Kneipp-malata kávéét teljesen tisztán innák, a mely az egészséget előmozdítja, táperős, vérképző és fűszeres, kávéhasonló ize által nagyon jól ízlik. Azonban csakis valódi Kathreiner szabad használni, zárt eredeti csomagokban, mert csakis ez nyújt biztosságot a tisztaságról és finom kávé ize. A bevásárlásnál kérjünk tehát „Kathreiner“ és ügyeljünk a „Kneipp páter“ védjegyre.

300. szám v. 1906.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szegedi kir. járás-bíróóság által 1903. Sp. II. 479/4. számú végzésével Brausvetter János szegedi lakos végrehajtató javára Polgár Béla dobospusztai lakos ellen 133 korona 80 f. tőkekövetelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felül és lefoglalt és 1130 koronára becsült 2 drb. ló 1 drb. üsző és 2 drb. hintóból álló inságok nyilvános árverés útján eladatnak. Mely árverésnek a tapolczai kir. járás-bíróóság 1906. V. 202/3 számú kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen vagyis Dobos-pusztán leendő eszközzésére

1906. július hó 12. napjának délelőtt 9 órája

határidőül kitézetik s ehhez a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek, hecsáron alul is eladatni fognak.

Az ingóságok vételára készpénzben, illetve az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Együttal az 1881. évi LX. t.-c. 111. §-ának rendelkezéséhez képest felhivatnak mindazok, kik az elarvereztetni rendelt ingóságok vételárából végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig alírt bir. végrehajtónak egy példányban írásban adják be vagy addig szóval bejelentésük.

Tapolczán, 1906. június hó 30-ik napján.

Kerkápoly, kir. bir. végrehajtó.

Zsiradék használata nyáron. Sokan, hogy az emésztési zavarokat kikerüljék, nyáron tartózkodnak a zsiros ételektől. A legalkalmasabb tehát nyáron finom növényű zsira-

dékot használni, mint pl. a Ceres-zsir, mert sokkal könnyebben emészthető, mint az állati zsiradék. Ezen zsir az Elbe-melletti Auszsigban külön e célra berendezett gyárban préseltetik, s különösen ügyelnek annak tisztaságára és könnyen emészthetőségére.

**Anyakönyvi kivonat
junius hónapról.**

Születés.

Németh János és neje Szabó Erzsébet fia János rk. Bokros János és neje Angyal Julianna leánya Karolina rk. Jaklics Mátyás és neje Halápi Barbála leánya Margit rk. Dus Kálmán és neje Varga Anna leánya Ilona rk. Sebestyén Gyula és neje Kozáry Ida leánya Erzsébet rk. Kamarás József és neje Udvari Marozella leánya Anna rk. Horváth József és neje Foszák Katalin fia József, Péter, Pál rk. Fodor Imre és neje Udvari Vilma fia Péter, Pál rk.

Halálozás.

Rendl Imre 5 éves rk. Farkas Mária 3 hónapos rk. Mór Anna 1 hónapos rk. Máté Gyula 2 hónapos rk. Hosszu Róza 1 hónapos rk. öz. Gárdonyi Jánosné Piriti Viktória 83 éves rk. Körmendi Ilona 20 hónapos rk. öz. Keresztes Antalné Lukács Margit 85 éves rk. Tátoši Roza, Anna 10 hónapos rk. öz. Tóth Józsefné Horváth Róza 83 éves rk. Kocsis Klára 6 éves rk. Szabó Károly Mihály 9 hónapos rk. Nyilasi Flórián 36 éves kőműves mester rk. Vidosa József 21 éves cserépes segéd rk. Bolla Teréz 5 éves rk. Fehér Ferencz 33 éves kőműves segéd rk. Simon Géza 9 hónapos rk. Hoffman István 15 hónapos rk. Horváth Róza 17 hónapos rk. Kovács Faragó Ferencz 9 hónapos rk. Varga Margit 15 hónapos rk. Barabás Erzsébet 2 hónapos rk.

Házasság.

Fürst Simon izr. Grosz Gizella izr. Szabó Elek rk. Kovács Mária rk. Horváth József rk. Salovecz Mária rk. Tibo a János Márton rk. Ruisz Julianna rk. Farkas Géza rk. Kis Rozália rk.

Értesítés.

Miután a városi téglaház bérelte január hó 1-től kizárólag az én tulajdonom, tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy az utalványok Szollár József lakatosnál és kint a téglaháznál válthatók.

Presing Gábor
a városi téglaház bérlője.

TÖLGYFA-HORDÓK

különböző irtartalommal kitünő száraz fából készítve, kaphatók

Neubauer Andrásnál
nagyvendéglős, ALSÓ-LENDVÁN.

Hirsch József

hentes üzlete és füstöldéje
TAPOLCA Főter.

Allandó nagy raktár:

Füstölt sonka, füstölt hus, füstölt szalonna és szalámiból. Friss sertéshus, I. zsir, hárj, és zsirszalonna.

Főtt sonka. nyelv és hideg felvágottak.

Naponta saját készítésű friss virstli, kalbász, párizsi és szafaládé.

Legolcsóbb napi árak.
Negyban és kiesiben.

Szőlőbirtokosok figyelmébe

ajánlom állandóan nagy választéku raktáramat, mindenféle, a szőlőkezeléshez szükséges gépekből u. m. permetezők, szénkénegezők, porozók, lepkefogó lámpák — továbbá a legnagyobb választék szőlőprésekben, azonkívül állandó raktárt tartok mindennemű gazdasági gépekből.

Pauk Vilmos

vaskereskedése, TAPOLCZA.

Értesitem a tisztelt husvásárló közönséget, hogy nálam a husnak kilogrammja

marhahus eleje	40 krtól	52 krig
" hátulja	50 "	64 "
borjúhús eleje	60 "	70 "
" hátulja	70 "	80 "

az árak nyomatékkel együtt értendők.

Hirsch Dávid mészáros

Tapolcza, (főter).

Areször hölgyeknél csunya és eltorzító:

Egyedüli biztos alapos eltávolítás gyökerestől mindenkorra a

"SZÖR VESZTŐ"

által. Ara korona 7.-. Kérjen megismertetést (prospektust), mely ingyen, bérmetve zárt levélben küldetik. Rendelhető csak

Schmidek J. illatszertárában
Budapest, VI. Ó-utca 12.

A háziasszony gondolkodásán mulik a család üdve, boldogsága!

A Kathreiner-féle Kneipp-malata kávé

Kathreiner előállítás módszere révén kellemes ízű, az egészséget előmozdító és olcsó, ez által a legmegbecsülhetlenebb előnyöket nyújtja minden háztartásnak!

Minden vásárlásnál hangsúlyozzuk kifejezetten a Kathreiner nevet és csak eredeti csomagokat kérjünk Kneipp-páter védjeggyel.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószer.

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyuvíz, dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógysónál fogva kitünő szere a legkülönfélébb gyomor, légcső és húgyszervi betegségeknek, 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint typhus, cholera megkímélttek azok, akik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Ágnes vízzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető üzletében olvasható. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval teli, élt víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizet a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forráskezelőség. Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

ÁGNES-

forrást, ha gyomor bél és légcsőhuruttól szabadulni akarunk
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha ét-ágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk

Kedvelt borviz!